

TEKI ŹRÓDŁOWE

Obraz stanu wojennego
w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Teki źródłowe

Muzeum Historyczne w Lubinie

Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Prezentujemy Państwu teleksy, jakie wysyłano z Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Legnicy (KW PZPR) do Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (KC PZPR). Opieramy się na zachowanych materiałach zdeponowanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Oddział Legnica (AP Legnica). Numeracja wskazuje, iż nie wszystkie teleksy się zachowały. Podczas prac edytorskich ujednoliciliśmy pisownię, w tym znaki interpunkcyjne. Aparat naukowy służy do dalszych prac poznawczych związanych z życiem codziennym w Zagłębiu Miedziowym, a także ma za zadanie ułatwić odbiór dokumentu.

1982, październik 10 Teleks nr 493

*AP Legnica, KW PZPR, sygn. 754
maszynopis*

W województwie legnickim panuje spokój. W Lubinie – w miejscu wyznaczonej w ulotkach na godz. 13.00 manifestacji – zgromadziło się ok. 40 osób. Złożono kwiaty w miejscach, gdzie zginęli uczestnicy zająć 31 sierpnia. Nie notowano wydarzeń godzących w ład i porządek społeczny.

W Komitecie Wojewódzkim PZPR – pod przewodnictwem I sekretarza – odbyła się narada z udziałem I sekretarzy KM/G, KZ/POP, pracowników politycznych i wojewódzkiego aktywu. Przedstawiona została wykładnia KW w sprawie wznowienia działalności związków zawodowych oraz określono zadania dla instancji i organizacji partyjnych tym zakresie.

Treści z tej narady zostaną przeniesione do aktywu terenowego poprzez narady organizowane dzisiaj KM/G w godzinach popołudniowych. Uczestniczyć w nich będą pracownicy polityczni KW. O godz. 16-tej odbędzie się narada w Urzędzie Wojewódzkim, a udział w niej biorą prezydenci i naczelnicy miast i gmin oraz dyrektorzy wydziałów.

Przekazane w dniu dzisiejszym przez komitety terenowe informacje o społecznym odbiorze ustawy nie wnoszą w zasadzie innych opinii od tych, które przekazaliśmy we wczorajszym dalekopisie. Do przyjętych przez Sejm dokumentów podchodzi się ze znaczną rezerwą, a wynika ona głównie z braku pełniejszej znajomości tekstów przyjętych uchwał. Nadal prezentowane są opinie, że „atmosfera najbliższych dni będzie zależała od reakcji załóg kluczowych zakładów pracy, a w naszym województwie od zachowań górników”. Są komentarze: „tworzony obecnie ruch związkowy nie ma nic samodzielnego, gdyż partia steruje związkami”, „partia chce wszystkich wziąć krótko za mordę”. Obok tych wypowiedzi wiele jest głosów świadczących o pozytywnej ocenie podjętych działań.

Niektóre komitety terenowe sygnalizują duże zainteresowanie uchwaloną ustawą. Np. w Głogowie były przypadki dokładnego jej studiowania i porównywania z tekstami porozumień zwartych w Gdańsku, Szczecinie i Jastrzębiu. Porównanie to – jak dotychczas – wypada pozytywnie. Stąd głosy, że związki mogłyby już rozpocząć działalność. Mówi się, że ustawa powinna „zostawić furtkę dla innych zakładów, gdzie klimat jest korzystny i z uruchomieniem związków nie trzeba czekać do końca grudnia”.

Pierwsze odgłosy na sejmowe wystąpienie tow. Jaruzelskiego są pozytywne. Zwraca się przede wszystkim uwagę na zapowiedź konkretnych działań, które eliminować będą z codziennego życia cwaniactwo i pasożytnictwo. Aktyw partyjny uważa, że „zbyt łagodnie potraktowano strefę stosunków państwo–Kościół”.

Różne są opinie na temat wydłużenia – jak się domyślono – czasu trwania stanu wojennego. Duża ilość osób uważa, że „takie rozwiązanie jest słuszne, bowiem stan wojenny nie został w pełni wykorzystany, gdyż w wielu dziedzinach życia bałagan nie został wykorzeniony”. Zwrócono uwagę na „nowy, bardziej komunikatywny język przemówień i potoczne słownictwo, które czynią bardziej zrozumiałymi przedstawione problemy”.

x x x

Z otrzymanych do chwili obecnej informacji o zachowaniach kleru wynika, że księża w zasadzie nie podejmowali tematów politycznych. W kazaniach prezentowane były głównie treści związane z uroczystością kanonizacji M. Kolbe. Należy jednak pokreślić, że część nabożeństw (głównie w gminach) została przełożona na godziny popołudniowe, ze względu na wyjazd księży do Rzymu. Stąd informację naszą w tym temacie należy traktować sygnałnie, zostanie ona pogłębiona w dniu jutrzejszym.

Akcenty polityczne zawierały kazania wygłoszone w dwóch kościołach w Legnicy (na osiedlu „Kopernik” – kościół w budowie i pw. Piotra i Pawła). Odprawiający nabożeństwo w pierwszym z wymienionych miejsc zwrócił się do osób stojących w pewnym oddaleniu: „podejdźcie bliżej, nie bójcie się Boga, bo nie wiadomo, co jeszcze Sejm uchwali. Na razie wczoraj uchwalono jakieś nowe związki”. Nawiązując do obrad Sejmu mówił o kroczeniu drogą grzechu i koniecznością wyboru między dobrem i grzechem.

W drugim z wymienionych kościołów ksiądz prezentujący życiorys ks. Kolbe zwrócił się do zebranych by do godz. 14.00 nie oglądali telewizji i nie słuchali radia, bo nie ma transmisji z kanonizacji (do tej godziny należy odmawiać różaniec rodzinny). Opisując metody męczenia więźniów przez hitlerowców nawiązał do polewania wodą z armatek wodnych. Omawiając działalność ks. Kolbe wymienił miasta Grodno i Lwów, czyniąc aluzje do tego, że nie należą one już do Polski. Mówił o zakłamaniu dzisiejszych czasów. Ponadto stwierdził, że prymas nie mógł wyjechać do Rzymu, ponieważ „musi pocieszać naród, w związku z ostatnimi ustawami sejmowymi”. Kazanie to adresowane było do dzieci i młodzieży.

We wsi Brzostów (gm. Głogów) odmawiano modlitwę „Boże zachowaj Polskę”, ze słowami „daj nam wolną Polskę”.

Dzisiaj zabezpieczono w Lubinie ok. 20 ulotek rozlepionych w różnych punktach miasta (budynki, klatki schodowe, dworce PKP i PKS). Są to ulotki o tej samej treści, jakie kolportowane były wczoraj w ZG „Lubin” (nawoływanie do manifestacji w dniu jutrzejszym i czczenia kolejnej miesięcznicy poprzez przerwanie pracy na 15 minut

i milczeniu). Ponadto w ZG „Lubin” znaleziono ulotki z rysunkiem dłoni w kajdanach z palcami ułożonymi w literę V oraz napisem: „13-go, godz. 12.00–15 minut protestu przeciwko juncie. Wolność narodowi Polskiemu”.

W Głogowie zabezpieczono ulotki wykonane techniką stemplową o następującej treści: „Radio Solidarność na falach krótkich 31 m, piątek, godz. 21.00”.

W Jaworze (w okolicy stadionu) rozrzucono kilkanaście ulotek napisanych ręcznie z hasłem: „Uwolnić Wałęsę”, „Solidarność żyje”. W szatni stadionu znaleziono rysunek (1 egzemplarz) obrazujący krzyże i człowieka z kosą na tle mapy Polski.

Na pawilonie spożywczym na osiedlu Wilków w Złotorzy wymalowano farbą olejną napis „Solidarność” oraz kotwicę i znak PW.

Sekretarz KW PZPR
Zbigniew Korpaczewski

Muzeum Historyczne w Lubinie

Seria wydawnicza:
Teki Źródłowe Muzeum Historycznego w Lubinie

Tom IV
Obraz stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym w dalekopisach 1981–1983

Wstęp, wybór i opracowanie
Marek Zawadka

Opracowanie graficzne
Jacek Świerad

Skład i łamanie
Ewa Danilewicz

Publikacja w ramach projektu: *40. rocznica stanu wojennego w Zagłębiu Miedziowym 1981–1983*, pod redakcją Marka Zawadki

© Copyright by Muzeum Historyczne w Lubinie
Lubin 2021–2023